

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 330

Finanse

na rzecz zrównoważonego rozwoju

Gospodarka – etyka – środowisko

Redaktorzy naukowci

Leszek Dziawgo, Leszek Patrzalek

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2014

Redaktor Wydawnictwa: Barbara Majewska

Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz

Korektor: Barbara Cibis

Łamanie: Beata Mazur

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:

www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,

w Dolnośląskiej Bibliotece Cyfrowej www.dbc.wroc.pl,

The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,

a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon

http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się
na stronie internetowej Wydawnictwa

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2014

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-460-8

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	11
Marcin Będzieszak: Opłaty za usługi i dochody własne jako źródło finansowania wybranych zadań w miastach wojewódzkich w Polsce	13
Renata Biadacz, Kazimierz Juszczyk: Analiza wykorzystania kolektorów słonecznych do wytworzenia ciepłej wody użytkowej.....	22
Joanna Błach, Anna Doś: Zastosowanie modelu DuPonta w kontekście zarządzania środowiskiem w przedsiębiorstwie – możliwości wykorzystania w praktyce polskich przedsiębiorstw	34
Iwetta Budzik-Nowodzińska: Efektywność ekonomiczna przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu energetyki odnawialnej jako czynnik zrównoważonego rozwoju.....	42
Michał Buszko: Społeczna odpowiedzialność banków giełdowych – korzyści inwestycyjne z tytułu uczestnictwa w RESPECT Index	52
Beata Domańska-Szaruga: Konkurencyjność banków spółdzielczych jako partnerów lokalnych społeczności.....	63
Joanna Działo: Instytucje fiskalne a standardy etyczne w polityce fiskalnej ..	72
Beata Zofia Filipiak: Kierunki i skutki przekształceń lokalnej gospodarki odpadami komunalnymi w świetle zmian ustawowych	80
Monika Foltyn-Zarychta: Koncepcja zmniejszającej się w czasie stopy dyskonta w ocenie efektywności inwestycji publicznych o oddziaływaniach długoterminowych	89
Marzena Ganc, Magdalena Mądra-Sawicka: Wpływy do budżetów gmin przy wprowadzeniu podatku dochodowego w indywidualnych gospodarstwach rolnych	99
Maria Magdalena Golec: Zrównoważony rozwój spółdzielni kredytowych w Polsce w oparciu o zasadę lokalności	108
Karolina Gwarda: Źródła finansowania zakupu zero- i niskoemisyjnych środków transportu publicznego w Polsce	116
Jerzy Gwizdała: Rola Banku Ochrony Środowiska SA w Warszawie w finansowaniu inwestycji w obszarze ochrony atmosfery.....	126
Agnieszka Huterska, Robert Huterski: Wykorzystanie podatku od nieruchomości dla zrównoważonego rozwoju miast na przykładzie Torunia	135
Agnieszka Jachowicz: Główne trendy w polityce podatkowej w krajach Unii Europejskiej w okresie kryzysu	148
Alicja Janusz: Przegląd istniejących i projektowanych rozwiązań w zakresie funduszy restrukturyzacyjnych sektora finansowego w Unii Europejskiej	157

Barbara Karlikowska: Ryzyko środowiska naturalnego a działalność przedsiębiorstw	165
Magdalena Klopott: Mechanizmy finansowania przyjaznego środowisku demontażu statków – fundusz recyklingowy.....	173
Lidia Kłos: Wiedza i świadomość ekologiczna studentów	182
Adam Kopiński: Taksonomia i zastosowanie metody Hellwiga w ocenie efektywności funduszy inwestycyjnych	192
Andrzej Koza: Finansowe instrumenty wsparcia samozatrudnienia osób niepełnosprawnych w Wielkiej Brytanii i Polsce	205
Grażyna Leśniewska: Sztuka zrównoważonego życia	214
Agnieszka Lorek: Lokalna polityka energetyczna w zrównoważonym rozwoju gmin śląskich	222
Agnieszka Łukasiewicz-Kamińska: Waluta wirtualna – moda, czy pieniądź przyszłości?.....	231
Ireneusz Miciuła, Krzysztof Miciuła: Energia odnawialna i jej aspekty finansowe jako element zrównoważonego rozwoju Polski	239
Tomasz Piotr Murawski: Ocena działań społecznej odpowiedzialności biznesu – przegląd wybranych metod	248
Marta Musiał: Dylematy zarządzania finansami osobistymi w kontekście koncepcji solidarności międzypokoleniowej.....	258
Bogdan Nogalski, Andrzej Kozłowski: Zarządzanie finansami w samorządzie gminnym wobec wyzwań nowego zarządzania publicznego.....	266
Teresa Orzeszko: Miejsce edukacji finansowej społeczeństwa w strategii społecznej odpowiedzialności biznesu krajowych banków giełdowych w Polsce	274
Agnieszka Parlińska: Wybrane aspekty zadłużania się samorządów gminnych w Polsce	284
Andrzej Parzonko: Przewidywalność i stabilizacja cen mleka jako czynnik zrównoważonego rozwoju gospodarstw rolniczych i przedsiębiorstw przetwórczych.....	293
Monika Pettersen-Sobczyk: Modele biznesowe banków w kontekście koncepcji zrównoważonego rozwoju	301
Dariusz Piotrowski: Wartości islamu a koncepcja zrównoważonego rozwoju	308
Michał Polasik, Anna Piotrowska: Transakcyjne wykluczenie finansowe w Polsce w świetle badań empirycznych.....	316
Adriana Przybyszewska: Determinanty przedsiębiorczości kobiet na przykładzie wybranych krajów	326
Eleonora Ratowska-Dziobiak: Rozwój kanału <i>direct</i> na polskim rynku ubezpieczeń	336
Adam Reczuch: Wykluczenie finansowe osób młodych w perspektywie założenia nowego gospodarstwa domowego	344

Robert Skikiewicz: Bariery w działalności instytucji finansowych na tle zmian sytuacji gospodarczej Polski	352
Beata Skubiak: Wpływ kryzysu finansowego i gospodarczego na rozwój zrównoważony, ze szczególnym uwzględnieniem konsekwencji społecznych.....	361
Sylwia Słupik: Proekologiczne strategie rozwoju przedsiębiorstw województwa śląskiego.....	369
Małgorzata Solarz: Ochrona konsumenta a wykluczenie finansowe stanowiące wynik niewłaściwego zarządzania ryzykiem finansowym codzienności	378
Anna Spoz: E-faktury – nowinka technologiczna czy upowszechniający się sposób dokumentowania transakcji gospodarczych	387
Joanna Stawska: Znaczenie <i>policy mix</i> dla działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw w kontekście zrównoważonego rozwoju.....	397
Marek Szturo, Joanna Tomczyk: Rozwój zrównoważony miast jako szansa dla prywatnych inwestycji na przykładzie aglomeracji azjatyckich.....	406
Paulina Szulc-Fischer: Proekologiczne inicjatywy klastrowe	414
Magdalena Ślebocka: Fundusze unijne dla zrównoważonego rozwoju – bariery w pozyskiwaniu i rozliczaniu na przykładzie gmin województwa łódzkiego.....	424
Aneta Tylman: Obszary badań prawno-finansowych zrównoważonego rozwoju – próba identyfikacji	432
Piotr Urbanek: Standardy etyczne polityki wynagradzania kadry kierowniczej w bankach w okresie kryzysu finansowego – próba oceny.....	439
Tomasz Uryszek: Międzypokoleniowa redystrybucja długu publicznego na przykładzie krajów Unii Europejskiej	448
Julia Anna Wachowska: Rynek kredytów mieszkaniowych w Polsce – studium analityczne	458
Damian Walczak: Solidaryzm społeczny a uprawnienia emerytalne grup uprzywilejowanych.....	468
Marcelina Więckowska: Inwestorzy instytucjonalni na rynku inwestycji w energię odnawialną	477
Paweł Witkowski: Ryzyko węglowe – koncepcja i pomiar.....	486
Bogdan Włodarczyk: Tworzenie oferty bankowej z wykorzystaniem bankowości elektronicznej	495
Justyna Zabawa: Zarządzanie kapitałem ludzkim we współczesnych bankach w kontekście ich ekologicznej odpowiedzialności	503
Marika Ziemia, Krzysztof Świeszczak: Reklamy bankowe – między manipulacją a faktyczną potrzebą klientów.....	511

Summaries

Marcin Będzieszak: User charges and own-source revenues as sources of financing selected tasks in voivodeship cities in Poland	21
Renata Biadacz, Kazimierz Juszczak: Analysis of the use of solar collectors to produce hot water	33
Joanna Blach, Anna Doś: The application of the DuPont model in the context of corporate environmental management – evidence from the Polish companies	41
Iwetta Budzik-Nowodzińska: Economic effectiveness of investments related to the renewable energy sources as a factor of sustainable development... ..	51
Michał Buszko: Corporate Social Responsibility of stock exchange listed banks – investing profits due to participation in RESPECT Index.....	62
Beata Domańska-Szaruga: Competitiveness of cooperative banks as local community partners	71
Joanna Działo: Fiscal institutions and ethical standards in fiscal policy.....	79
Beata Zofia Filipiak: Directions and consequences of the transformation of local economy of municipal waste in the light of changes in the laws.....	88
Monika Foltyn-Zarychta: The concept of time-declining discount rate in the appraisal of public projects with long-term effects	98
Marzena Ganc, Magdalena Mądra-Sawicka: The proceeds to municipalities with the introduction of income tax in individual farms.....	107
Maria Magdalena Golec: Sustainable development of Polish credit cooperatives based on the principle of localness.....	115
Karolina Gwarda: Sources of funding the purchase of zero- and low carbon means of public transport in Poland	125
Jerzy Gwizdała: The role of the environment protection bank JSC in Warsaw in financing investment in the protection of the atmosphere	133
Agnieszka Huterska, Robert Huterski: Application of property tax in sustainable development of towns with town of Toruń as an example.....	147
Agnieszka Jachowicz: Main trends in tax policy in the European Union states in the times of crisis	156
Alicja Janusz: The review of existing and anticipated solutions for the financial sector restructuring funds in the European Union	164
Barbara Karlikowska: Natural environment risk and activities of enterprises	172
Magdalena Klopott: Financing mechanisms of the environmentally friendly ship dismantling – case of recycling fund	181
Lidia Klos: Environmental knowledge and awareness of students.....	191
Adam Kopiński: Taxonomy and application of Hellwig’s method for assessing the effectiveness of investment funds	204
Andrzej Koza: Financial instruments of disabled people self-employment support in Great Britain and Poland	213

Grażyna Leśniewska: Art of sustainable life	221
Agnieszka Lorek: Local energy policy for the sustainable development of the Silesian communities	230
Agnieszka Łukasiewicz-Kamińska: Digital currency – temporary trend or money of future?	238
Ireneusz Miciuła, Krzysztof Miciuła: Renewable energy and its financial implications as a component of sustainable development of Poland	247
Tomasz Piotr Murawski: An evaluation of Corporate Social Responsibility – review of chosen methods	257
Marta Musiał: Personal finance management dilemmas in the context of intergenerational solidarity concept	265
Bogdan Nogalski, Andrzej Kozłowski: Finance management in commune self-government in the face of challenges of new public management	273
Teresa Orzeszko: Importance of financial education of society in CSR strategy of domestic listed banks in Poland	283
Agnieszka Parlińska: Selected aspects of the indebtedness of municipalities in Poland	292
Andrzej Parzonko: Predictability and price stabilization of milk as a factor in the sustainable development of farms and food processing enterprises	300
Monika Pettersen-Sobczyk: Banks business models in the context of sustainable development concept	307
Dariusz Piotrowski: Values of islam and the concept of sustainable development	315
Michał Polasik, Anna Piotrowska: Empirical studies on transactional financial exclusion in Poland	325
Adriana Przybyszewska: Determinants of entrepreneurship of women based on selected countries	335
Eleonora Ratowska-Dziobiak: Development of the direct channel on the Polish insurance market	343
Adam Reczuch: Financial exclusion of young people in the perspective of establishment of a new household	351
Robert Skikiewicz: Barriers of activity of financial institutions against the background of changes in the economic situation of Poland	360
Beata Skubiak: The impact of economic and financial crisis on sustainable development with focus on social consequences	368
Sylvia Słupik: Ecological strategies for the development of Silesian Voivodeship enterprises	377
Małgorzata Solarz: Consumer protection vs. financial exclusion as a result of incorrect everyday financial risk management	386
Anna Spoz: E-invoices – technological novelty or a spreading method of documenting commercial transactions	396

Joanna Stawska: The importance of policy mix for investment activities of enterprises in the context of sustainable development	405
Marek Szturo, Joanna Tomczyk: Sustainable urban development as an opportunity for private investments on the example of Asian agglomerations.....	413
Paulina Szulc-Fischer: Pro-ecological cluster initiatives	423
Magdalena Ślebocka: EU funds for sustainable development – barriers in obtaining and accounting on the example of municipalities of Łódź Voivodeship.....	431
Aneta Tylman: Areas of legal and financial studies of sustainable development – an attempt to identify.....	438
Piotr Urbanek: Ethical standards of top executive’s remuneration policy in the banking sector during the financial crisis – attempt to assess	447
Tomasz Uryszek: Intergenerational redistribution of public debt. The example of European Union countries	457
Julia Anna Wachowska: Housing loans market in Poland – analytical project	467
Damian Walczak: Social solidarity and the pension rights of privileged groups	476
Marcelina Więckowska: Institutional investors in the renewable energy investment market.....	485
Paweł Witkowski: Carbon risk – concept and measurement	494
Bogdan Włodarczyk: Creation of banking offer using e-banking	502
Justyna Zabawa: Human capital management in contemporary banks, in the context of corporate eco-responsibility	510
Marika Ziemia, Krzysztof Świeszczak: Banking advertising – between a manipulation and a real customer need.....	520

Anna Spoz

Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II

E-FAKTURY – NOWINKA TECHNOLOGICZNA CZY UPOWSZECHNIAJĄCY SIĘ SPOSÓB DOKUMENTOWANIA TRANSAKCJI GOSPODARCZYCH

Streszczenie: Od kilkunastu lat jesteśmy świadkami wzrastającego znaczenia e-faktur w obrocie gospodarczym. Faktury elektroniczne stanowią bowiem niezwykle ciekawą i atrakcyjną alternatywę dla faktur papierowych. Celem artykułu jest omówienie pojęcia e-faktury, prezentacja zalet i barier związanych z wdrożeniem takiego sposobu dokumentowania transakcji handlowych oraz znalezienie odpowiedzi na pytanie, czy e-faktura jest nowinką technologiczną, czy nowoczesną formą dokumentowania transakcji handlowych, której upowszechnienie jest tylko kwestią czasu.

Słowa kluczowe: e-faktury, e-fakturowanie, faktury elektroniczne.

DOI: 10.15611/pn.2014.330.42

1. Wstęp

Dla większości podmiotów gospodarczych podstawowym dokumentem potwierdzającym zawarcie transakcji handlowej jest faktura¹. Postępujący proces globalizacji i internacjonalizacji rynków przy jednoczesnym rozwoju technik teleinformatycznych sprawia, że coraz więcej transakcji handlowych dokonywanych jest „na odległość”, a podmioty będące ich stronami dzielą dziesiątki lub setki kilometrów. Stworzenie efektywnego systemu obiegu dokumentów między kontrahentami pozwala na zwiększenie ilości i skrócenie czasu zawierania transakcji, a w konsekwencji także rozszerzenie zakresu prowadzonej działalności i wzmocnienie pozycji przedsiębiorstwa na rynku.

Przyspieszenie i usprawnienie procesu zawierania transakcji handlowych jest możliwe dzięki dokumentowaniu transakcji gospodarczych za pomocą faktur elek-

---

¹ W stanie prawnych obowiązującym do końca 2013 r. podatnik był zobowiązany do wystawienia faktury w ciągu 7 dni od wydania towarów lub świadczenia usług. Od stycznia 2014 r., zgodnie z art. 106i, pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, podatnik ma obowiązek wystawienia faktury nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru lub wykonano usługę.

tronicznych (*electronic invoice*), czyli e-fakturowania. Na świecie rozwiązanie to praktykowane jest od kilkunastu lat i z każdym rokiem zyskuje na popularności. Tymczasem w Polsce, jak wynika z badań przeprowadzonych przez PKPP „Lewiatan”, udział e-faktur w dokumentowaniu transakcji handlowych kształtuje się na poziomie 8-11% [*Raport „E-faktura w Polsce”... 2012*, s. 3].

Celem artykułu jest omówienie pojęcia e-faktury, przedstawienie oczekiwań i barier związanych z jej wprowadzeniem przez przedsiębiorstwo oraz odpowiedź na pytanie, czy zjawisko e-faktur to nowinka technologiczna, czy nowoczesna forma dokumentowania transakcji handlowych, której upowszechnienie jest tylko kwestią czasu.

2. Metodyka badań i przebieg procesu badawczego

Główną metodą badawczą wykorzystaną przy pisaniu niniejszego artykułu były studia literaturowe. Objęły one polskie i zagraniczne publikacje, w szczególności: artykuły, opracowania i raporty ekonomiczne oraz akty prawne.

3. Pojęcie i znaczenie e-faktur

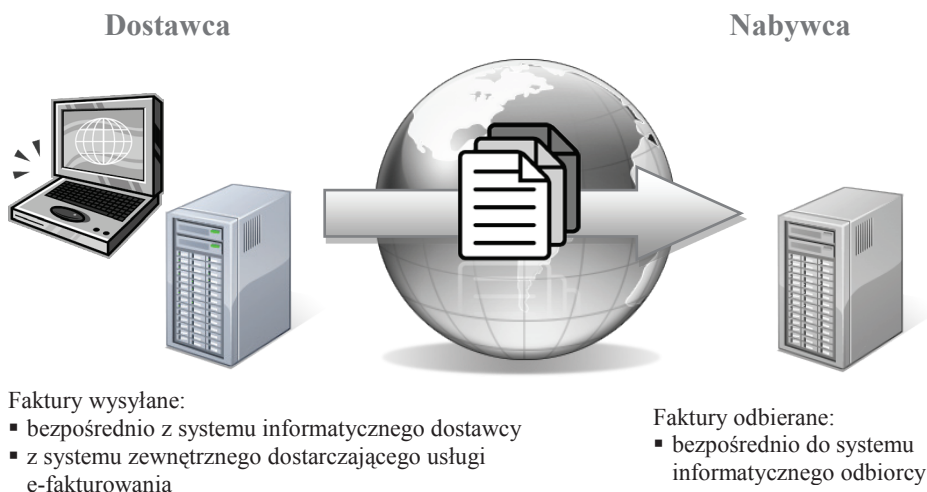
Nie istnieje jedna definicja e-faktury. Funkcjonujące określenia różnią się sposobem i szczegółowością podejścia poszczególnych autorów do omawianego zagadnienia. Zgodnie z art. 217 Dyrektywy unijnej 2010/45/EU e-fakturę stanowi dokument, wystawiony lub otrzymany w dowolnym formacie elektronicznym, zawierający wszystkie dane wymagane na fakturze, zgodnie z zapisami niniejszej dyrektywy [Council Directive 2010/45/EU].

W E-Invoicing Report 2010 określono ją jako elektroniczną wersję faktury papierowej, która przy zachowaniu nienaruszonego zestawu informacji wymaganych na fakturze, pozwala na eliminację wad tradycyjnej formy tego dokumentu. Wyszczególnione zostały dwie formy e-faktur [E-invoicing Report 2010, s. 17]:

- Faktura o nieustandaryzowanej strukturze (*unstructured invoice document*) – dokument generowany ręcznie lub automatycznie z systemu informatycznego, który przesyłany jest do odbiorcy w formie elektronicznej, w formacie pliku z rozszerzeniem: TXT, PDF, JPEG, TIFF, HTML itd. W ujęciu tym fakturą elektroniczną staje się również zeskanowana faktura papierowa.
- Faktura o standardowej strukturze (*structured invoice document*) – dokument zawierający pełny zestaw danych wymaganych na fakturze przesyłany pomiędzy kontrahentami przy użyciu uprzednio uzgodnionego standardu definiującego strukturę, format i zawartość wiadomości (np. EDIFACT albo XML).

W innym ujęciu, stanowiącym pewne połączenie dwóch poprzednio zaprezentowanych definicji, e-faktura jest dokumentem zawierającym – zgodnie z obowiązującym prawem – wszystkie informacje wymagane na fakturze, które mogą być elektronicznie transportowane od dostawcy do odbiorcy bez jakiegokolwiek utraty danych

i bez konieczności wprowadzania dodatkowych danych. Za e-faktury uznać można zatem faktury o ustandaryzowanej strukturze, wysyłane w systemie EDI czy XML, bezpośrednio z systemu informatycznego dostawcy lub systemu zewnętrznego dostarczającego usługi e-fakturowania do systemu odbiorcy. Niewłaściwe jest natomiast uznawanie za faktury elektroniczne zeskanowanych papierowych faktur czy faktur wysyłanych za pomocą faksu [*What is e-Invoicing?*].

Rys. 1. Schemat procesu e-fakturowania

Źródło: opracowanie własne.

W Polsce pierwszym dokumentem prawnym zawierającym definicję e-faktury jest obecnie obowiązująca ustawa o podatku od towarów i usług [Ustawa z dnia 11 marca 2004 r.]. Zgodnie z art. 2 pkt 32 tejże ustawy jest nią „faktura w formie elektronicznej wystawiona i otrzymana w dowolnym formacie elektronicznym”. Definicja ta jest zatem przeniesieniem określenia e-faktury, zawartego we wspomnianej już Dyrektywie unijnej 2010/45/EU.

Wyczerpująca i warta przytoczenia jest definicja zaproponowana przez GUS, opisująca e-faktury jako „faktury, w których wszystkie dane występują w formacie cyfrowym i mogą być przetwarzane automatycznie”. Cechą charakterystyczną e-faktur jest ich pełna automatyzacja. Dokumenty te przekazywane są bezpośrednio i automatycznie między stronami transakcji handlowych za pomocą Internetu lub innych elektronicznych dróg wymiany².

W Polsce możliwość stosowania e-faktur istnieje już prawie od dekady. Pierwszym dokumentem prawnym, który wprowadził możliwość wykorzystania e-faktur

² Niniejsza definicja jest częścią objaśnień i definicji do sprawozdania SSI-01 „Sprawozdanie o wykorzystaniu technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w przedsiębiorstwach”.

w praktyce, było Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie wystawiania oraz przesyłania faktur w formie elektronicznej, a także przechowywania oraz udostępniania ich organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej. W dokumencie tym wyróżniono dwa alternatywne sposoby przesyłania e-faktur, a mianowicie:

- opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym³ weryfikowanym za pomocą ważnego certyfikatu kwalifikowanego,
- poprzez wymianę danych elektronicznych (EDI), zgodnie z umową w sprawie europejskiego modelu wymiany danych elektronicznych, jeżeli umowa ta przewiduje stosowanie procedur gwarantujących autentyczność pochodzenia faktur i integralność danych.

Początkowe warunki łagodzone były kolejnymi rozporządzeniami. Na mocy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2010 r. przedsiębiorcy dostali możliwość przesyłania faktur w formie elektronicznej w dowolnym formacie elektronicznym⁴ pod warunkiem wcześniejszej akceptacji (w pisemnej lub elektronicznej formie) przez odbiorcę takiego sposobu fakturowania [Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2010 r.]. Warunkiem było zapewnienie autentyczności i integralności treści faktury.

Kolejne rozporządzenie Ministra Finansów [Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2012 r.] utrzymało warunek uzyskania zgody odbiorcy faktury na wystawienie i przesłanie jej w formie elektronicznej, ale od 2013 r. można mówić o tzw. zgodzie dorozumianej, wyrażającej się w zapłacie tak wystawionej faktury⁵. Ustawodawca podtrzymywał konieczność zapewnienia autentyczności, integralności treści i czytelności e-faktury. Dał jednak podatnikowi możliwość samodzielnego wyboru sposobu spełnienia tych kryteriów.

4. Wykorzystanie e-faktur w praktyce gospodarczej w Polsce i na świecie

Na świecie już od kilkunastu lat e-faktury są z powodzeniem wykorzystywane w dokumentowaniu transakcji gospodarczych. Stanowią potwierdzenie zawarcia umowy handlowej między [Lehtonen 2012, s. 17]:

- przedsiębiorstwami (B2B) – najwięcej tego rodzaju transakcji dokumentowanych za pomocą e-faktur jest w Europie i Ameryce Łacińskiej,
- przedsiębiorstwami a klientami indywidualnym (B2C) – w tym przypadku liderem światowym są Stany Zjednoczone,

---

³ W rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (DzU nr 130, poz. 1450 z późn. zm.).

⁴ Dokumenty zapisane w plikach z rozszerzeniem: doc, xls, tiff, html, jpg, bmp.

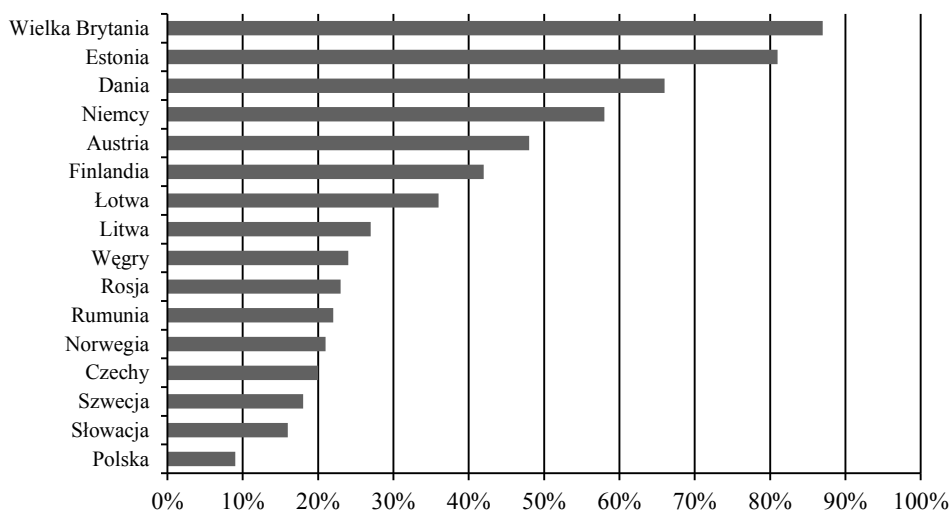
⁵ Brak zgody odbiorcy wymaga od niego wyrażenia wyraźnego sprzeciwu.

- organami administracji państwowej a przedsiębiorstwami (B2G) – podobnie jak w przypadku transakcji typu (B2B) w ten sposób najwięcej transakcji dokumentowanych jest w Europie i Ameryce Łacińskiej.

Ekspertki szacują, że w Europie do 2017 udział e-faktur w dokumentowaniu transakcji (B2G) i (B2B) wyniesie ponad 50% [Lehtonen 2012, s. 20]. Oczekiwania te znajdują potwierdzenie w wytycznych Komisji Europejskiej, które zakładają, że do 2020 r. e-faktura stanie się w Europie głównym sposobem fakturowania.

W poszczególnych krajach europejskich stopień upowszechnienia e-faktur jest różny. Wśród klientów indywidualnych otrzymujących e-faktury liderami są obywatele: Danii i Norwegii (prawie 80%), Estonii (prawie 70%), Szwecji, Litwy i Finlandii (ponad 50%).

W przypadku przedsiębiorstw wysyłających e-faktury niekwestionowanym liderami są podmioty gospodarcze z takich krajów, jak: Finlandia, Wielka Brytania, Dania, Niemcy.

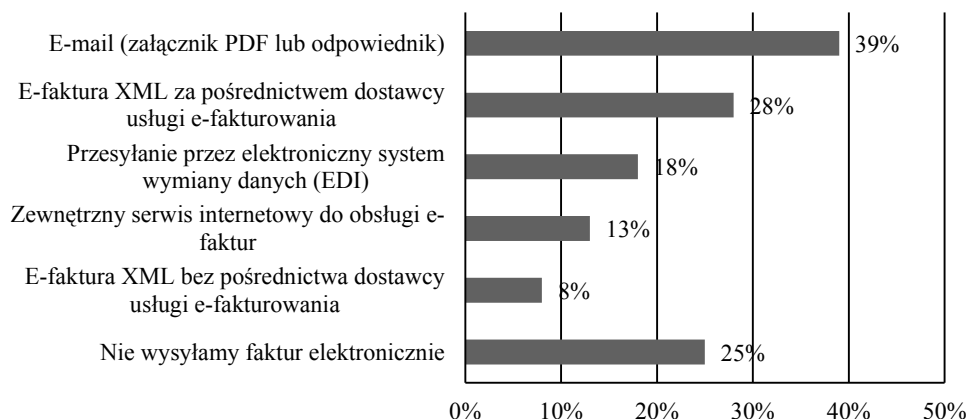

Rys. 2. Faktury wysyłane przez przedsiębiorstwa wybranych krajów europejskich

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Lehtonen 2012, s. 21].

Wśród europejskich przedsiębiorstw z e-faktur najczęściej korzystały korporacje. Jak wynika z danych statystycznych, w 2010 r. ten sposób dokumentowania transakcji stosowało aż 75% firm, które zatrudniały ponad 250 osób. Wśród przedsiębiorstw o poziomie zatrudnienia poniżej 50 pracowników na e-faktury zdecydowało się jedynie 20% podmiotów. Najslabiej wypadły mikroprzedsiębiorstwa (podmioty zatrudniające do 9 osób), których udział e-faktur w dokumentowaniu transakcji gospodarczych został oszacowany na 10% [Raport „E-faktura w Polsce” 2012, s. 9].

Na podstawie wyników badań⁶ zrealizowanych przez Instytut Operacji Finansowych można zauważyć, że e-faktury najczęściej przesyłane są za pośrednictwem poczty elektronicznej, jako załączniki zapisane w formacie PDF lub jego odpowiedniki. W ten sposób wysyłanych jest około 39% e-faktur. 28% faktur elektronicznych dostarczanych jest w postaci pliku elektronicznego zapisanego w formacie XML za pośrednictwem dostawcy usług e-fakturowania oraz przez systemy elektronicznej wymiany danych (EDI).

Rys. 3. Formy przesyłania faktur elektronicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Global E-invoicing Study... 2012, s. 8].

Przedsiębiorcy pytani o powody, dla których zdecydowali się na wprowadzenie elektronicznego systemu dokumentowania transakcji gospodarczych, najczęściej odpowiadali, że był to sposób usprawnienia bieżącej działalności firmy (67%), forma realizacji działań proekologicznych (58%) oraz sposób na poprawę systemu kontroli przedsiębiorstwa (34%). Wśród efektów towarzyszących wprowadzenia e-faktur najczęściej wymieniali: usprawnienie i polepszenie relacji z klientami i dostawcami (52%), optymalizacją przepływów pieniężnych (*cash flow*) i zarządzania kapitałem obrotowym (52%), usprawnienie możliwości planowania i prognozowania działalności (48%) oraz redukcję kosztów sprzedaży (47%).

W procesie wprowadzania elektronicznego systemu dokumentowania transakcji handlowych i stosowania go w praktyce przedsiębiorcy napotykali liczne wyzwania i ograniczenia. Do najważniejszych należały: złożoność procesu wdrażania systemu e-fakturowania i niechęć odbiorców do otrzymywania faktur w takiej postaci (29%), koszty i niechęć ze strony dostawcy (26%)⁷, złożoność procesu e-fakturowania (24%) oraz obawy związane z wdrożeniem tego systemu w przedsiębiorstwie (21%).

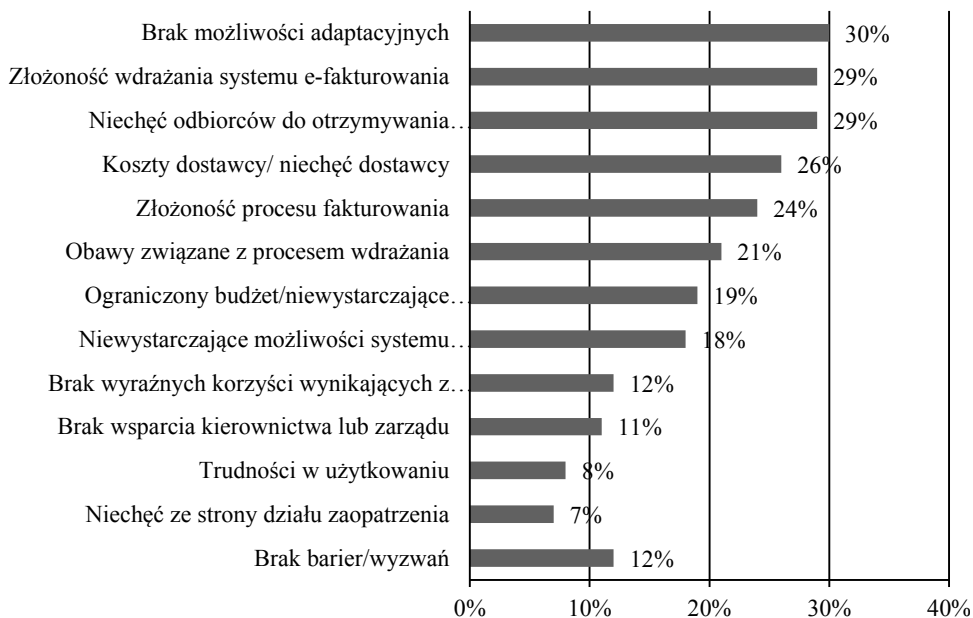
⁶ W cytowanych badaniach grupa badawcza obejmowała 908 przedsiębiorstw, z czego 747 podmiotów działała na rynku europejskim, a 161 prowadziła działalność w Stanach Zjednoczonych.

⁷ W 2011 r. na tę barierę wskazało aż 46% ankietowanych przedsiębiorstw. Można zatem wnioskować, iż ograniczenie wykazuje tendencję malejącą.

Rys. 4. Oczekiwania przedsiębiorców związane z wprowadzeniem e-faktur.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Global E-invoicing Study... 2012, s.10].

Rys. 5. Bariery i ograniczenia występujące w procesie wdrażania i wykorzystywania elektronicznego systemu fakturowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Global E-invoicing Study... 2012, s. 9].

Należy podkreślić, że aż 12% ankietowanych przedsiębiorstw uważało, że nie występują żadne ograniczenia we wprowadzaniu i wykorzystywaniu faktur elektronicznych w praktyce gospodarczej.

W Polsce e-faktury nie są tak popularne i tak szeroko wykorzystywane jak w innych krajach europejskich. Jak wynika z Raportu „E-faktura w Polsce”, przygotowanego przez PKPP Lewiatan, na około 1,5 mld faktur rocznie wystawianych w naszym kraju zaledwie 8-11% dokumentów przesyłanych jest w formie elektronicznej.

Na pytanie autorów tegoż raportu, czy przedsiębiorcy chcieliby otrzymywać faktury elektroniczne, tylko 13% spośród nich odpowiedziało twierdząco. Choć dla firm korzyści ze stosowania e-faktur jest wiele⁸, to polscy przedsiębiorcy w zdecydowanej większości nie tylko nie planują takich rozliczeń, ale także nie chcieliby, by ich kontrahenci korzystali z tej formy dokumentowania transakcji [*Raport „E-faktura w Polsce”* 2012, s. 7-18].

Niestabilność polskiego prawa podatkowego i niejasność wydawanych interpretacji powodują nadmierną ostrożność i nieufność podatników do nowych rozwiązań, w tym także e-faktur. Uzyskana przez nich swoboda w zapewnieniu autentyczności, integralności treści i czytelności faktury elektronicznej, zmierzająca do uproszczenia ich zastosowania w praktyce, przez część przedsiębiorców odbierana jest jako źródło pytań i wątpliwości, czy przyjęte przez nich rozwiązania okażą się wystarczające w opinii kontrolujących organów skarbowych.

Innymi powodami niechęci polskich przedsiębiorców do stosowania e-faktur, których znaczenie jednak coraz wyraźniej maleje, są [*Raport „E-faktura w Polsce”* 2012, s. 23]:

- nieznanostwo lub mała wiedza o zasadach korzystania z faktur elektronicznych;
- opóźnienie w e-administracji – udział polskiego sektora publicznego w e-fakturowaniu jest nadal znikomym, dla porównania w Dani, która jest prekursorem we wprowadzeniu tego rodzaju fakturowania, e-faktury przynoszą państwu rocznie oszczędności w wysokości 100-134 mln euro [*Raport „E-faktura w Polsce”* 2012, s. 19]. W ten sposób także administracja państwowa buduje w społeczeństwie zaufanie do elektronicznego dokumentowania operacji gospodarczych;
- brak dostępu do Internetu – z „Raportu o sytuacji mikro i małych firm w roku 2012”, opracowanym przez zespół ekspertów Banku Pekao, wynika, że liczba przedsiębiorstw sektora MŚP posiadających dostęp do Internetu z roku na rok wzrasta; w 2012 r. 87% takich firm posiadało łączność internetową [*Raport o sytuacji... 2013*, s. 94];

---

⁸ Do najważniejszych z nich zaliczyć należy: oszczędność czasu, redukcje ponoszonych kosztów związanych z zakupem znaczków pocztowych, artykułów biurowych i dojazdu do poczty, automatyzację procesu wystawienia faktury, szybkość wysyłania i dostarczania e-faktury, automatyczne uzyskanie potwierdzenia przesłania i dostarczania dokumentu oraz bezpieczna i znacznie tańsza archiwizacja faktur elektronicznych.

- brak umiejętności obsługi Internetu i jego aplikacji – powszechność informatyki jako przedmiotu nauczania w szkołach, wzrastająca łatwość dostępu do Internetu i lepsza jakość łączy internetowych sprawiają, że możliwości polskich obywateli w zakresie obsługi Internetu i jego aplikacji cały czas rośnie;
- przyzwyczajenie do papierowych faktur – stopniowe upowszechnianie e-faktur i wprowadzane ułatwienia w ich stosowaniu w sposób naturalny zmniejszają znaczenie tego czynnika.

5. Wnioski

Faktura elektroniczna stanowi ciekawą alternatywę dla tradycyjnej faktury papierowej. Trudno nie dostrzec i nie docenić korzyści, jakie wynikają z ich zastosowania w przedsiębiorstwie. Dla firm to nie tylko oszczędność czasu i pieniędzy, ale również usprawnienie i automatyzacja procesu fakturowania, szybka przesyłka dokumentu z automatycznym potwierdzeniem jej dostarczenia i odbioru.

Zarówno w Europie, jak i na świecie coraz więcej firm stosuje elektroniczne systemy dokumentowania transakcji handlowych. Niestety, w Polsce udział e-faktur jest nadal znikomy. Przyczyn tego zjawiska jest wiele. Do najważniejszych zaliczyć należy: niestabilność i niejasność przepisów prawnych, niedostateczną wiedzę o zasadach wprowadzania i stosowania e-faktur w praktyce, opóźnienia w e-administracji, brak dostępu do Internetu i umiejętności jego obsługi oraz silne przyzwyczajenie do faktur w tradycyjnej postaci. Należy jednak zauważyć, że na skutek postępu technologicznego i działań podejmowanych przez państwo bariery te stopniowo tracą na znaczeniu.

E-faktura to przyszłość współczesnej gospodarki, nie tylko z powodu usprawnienia i zmniejszenia kosztów transakcji handlowych, e-faktura to także narzędzie wspomagające proces zarządzania firmą. Umożliwia przedsiębiorstwu zwiększenie kontroli nad posiadaną płynnością finansową i skuteczności procesu planowania i prognozowania kosztów i przychodów firmy.

Literatura

- Council Directive 2010/45/EU of 13 July 2010 amending Directive 2006/112/EC on the Common System of Value Added Tax as Regards the Rules on Invoicing, art. 217.
- E-Invoicing Report 2010, Euro Banking Association, www.abe-eba.eu/ (17.01.2014).
- European Electronic Invoicing Final Report, wydany przez European Commission Informal Task Force on e-Invoicing.
- Global E-invoicing Study*, The Institute of Financial Operations, 2012.
- Lehtonen K., *Global Development of Electronic Invoicing*, Basware Corporation, 2012, <http://fr.slide-share.net/ssonetwork/global-development-of-electronic-invoicing> (20.01.2014).
- Nienhuis J.J., Bryant Ch., *E-invoicing 2010*, European Market Guide, May 2010.

- Raport „E-faktura w Polsce”*, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Warszawa 2012.
- Raport o sytuacji mikro i małych firm w roku 2012*, Bank Pekao, Warszawa, styczeń 2013.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2005 roku w sprawie wystawiania oraz przesyłania faktur w formie elektronicznej, zasad ich przechowywania oraz trybu udostępniania organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej (DzU 2005, nr 133, poz. 1119).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie przesyłania faktur w formie elektronicznej, zasad ich przechowywania oraz trybu udostępniania organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej (DzU z 2010, poz. 1661), par. 3, pkt 1.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie przesyłania faktur w formie elektronicznej, zasad ich przechowywania oraz trybu udostępniania organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej (DzU z 2012, poz. 1528).
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (DzU z 2011, nr 177, poz. 1054; ost. zm. DzU z 2013, poz. 1027).
- Ustawa z dnia 18 września 2001 o podpisie elektronicznym (DzU nr 130, poz. 1450 z późn. zm.), art. 3, pkt 2.
- What is e-Invoicing?*, <http://www.einvoicingbasics.co.uk/what-is-e-invoicing/> (15.01.2014).

E-INVOICES – TECHNOLOGICAL NOVELTY OR A SPREADING METHOD OF DOCUMENTING COMMERCIAL TRANSACTIONS

Summary: We have been observing the increasing importance of e-invoicing in trade for several years. Electronic invoices are a very interesting and attractive alternative to the paper version of these documents. The purpose of this article is to present the definition of e-invoices, discuss the advantages and barriers associated with the implementation of this method of documenting business transactions and attempt to answer the question: whether the e-invoice is a technological novelty or modern form documenting business transactions, which dissemination is only a matter of time.

Keywords: e-invoice, e-invoicing, electronic invoices.